

УДК 378.046.4+614.23+616-03

В.Б. Сем'янчук

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ-ПЕДІАТРІВ

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»

Резюме. Післядипломна освіта є важливою і обов'язковою складовою вдосконалення професійної підготовки лікаря. Курси підвищення кваліфікації допомагають спеціалісту ознайомитись із сучасною інформацією щодо новітніх методів діагностики та лікування різноманітних захворювань. Особливо це актуально в час неспинного росту наукових відкриттів та розвитку фармацевтичної галузі. На кафедрі дитячих хвороб післядипломної освіти ДВНЗ «Івано-Франківський медичний університет» проводиться післядипломна

підготовка лікарів в інтернатурі, магістратурі, аспірантурі, клінічній ординатурі за фахом «Педіатрія» та підвищення кваліфікації лікарів-слухачів. Для доступного та якісного навчання постійно впроваджуються різноманітні підходи до викладання із залученням новітніх технологій, що сприяє безперервному професійному розвитку лікарів.

Ключові слова: післядипломна освіта, лікарі, педіатрія.

Вступ. Кожен студент-медик чи лікар, який вже не перший рік працює на теренах України, прагне наблизитися до Європейських стандартів освіти та медичної допомоги. Перші кроки реформ вищої медичної освіти пов'язані з впровадженням основних положень Болонської системи. Звичайно, однооментно змінити систему викладання досить складно. Однак поступове удосконалення післядипломної освіти дозволить досягнути бажаних цілей [1, 4, 5].

Як відомо, післядипломна освіта (ПО) – є важливою і обов'язковою складовою вдосконалення професійної підготовки лікаря. Для лікарів-інтернів це синтез та удосконалення знань, які здобували протягом шести років навчання на теоретичних та клінічних кафедрах, осягнення сучасних методик обстеження та діагностики пацієнтів, оволодіння схемами лікування та профілактики захворювань. Також для повноцінного навчання молодих спеціалістів враховуються соціально-економічні, виробничі, етичні та педагогічні аспекти професійної діяльності лікаря-педіатра [1, 4].

Особливе значення в післядипломній освіті відводиться її етапності та послідовності, контролю якості навчання та практичної підготовки. Останні критерії більше стосуються підготовки лікарів-курсантів на передатестаційних циклах (ПАЦ) та тематичного удосконалення (ТУ). Курси підвищення кваліфікації допомагають спеціалісту ознайомитись із сучасною інформацією щодо новітніх методів діагностики та лікування різноманітних захворювань. Особливо це актуально в час неспинного росту наукових відкриттів та розвитку фармацевтичної галузі [1, 2].

Основна частина

Кафедра дитячих хвороб навчально-наукового інституту післядипломної освіти ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет» заснована 1999 року. З того часу на ній проводиться післядипломна підготовка лікарів в інтернатурі, магістратурі, аспірантурі, клінічній ординатурі за фахом «Педіатрія» та курси удосконалення лікарів-педіатрів.

Підвищення кваліфікації може бути довгостроковим або короткостроковим залежно від потреб лікувально-профілактичних закладів області. Останнє передбачає комплексне вивчення актуальних наукових проблем педіатрії, вітчизняного та зарубіжного досвіду, підвищення рівня професійної культури тощо [1, 3].

Щороку на кафедрі відбувається постійне розширення тематики курсів удосконалення, де лікарі-курсанти мають можливість здобувати знання на наступних циклах ТУ: «Невідкладні стани в педіатрії», «Вибрані питання гематології, клінічної імунології в педіатрії», «Актуальні питання дитячої гастроентерології», «Вибрані питання нефрології, кардіології і ревматології в педіатрії», «Фізіологія і патологія органів дихання».

Як і в більшості регіонів, в Івано-Франківській області спостерігається неуккомплектованість лікарських посад у сільській місцевості, що негативно впливає на показники медичного забезпечення населення. Дехто з них практично не має можливості бути присутнім на тривалих циклах підвищення кваліфікації.

Щоб покращити дану ситуацію, як і на інших кафедрах ДВНЗ «Івано-Франківський медичний університет», на кафедрі дитячих хвороб ПО проводиться дистанційне навчання за такою тематикою: «Актуальні питання педіатрії», «Невідкладні стани». Це дозволяє наблизити медичну освіту до кожного лікаря, не перешкоджаючи займатися своєю повсякденною роботою, та надати йому чітку, доступну інформацію стосовно тих чи інших питань з педіатрії, якими йому необхідно оволодіти [4, 5].

Робота на кафедрі дитячих хвороб ПО оснащена достатньою технічно-матеріальною базою. Семінарські та практичні заняття проводяться із залученням новітніх технологій. Додатковим досягненням останніх є використання в навчальному процесі мультимедійного забезпечення. За допомогою фото- і відеосюжетів можливо детально розглянути патогенез і клінічну картину того чи іншого захворювання, функціонування систем організму в нормі чи патології. Окрім то-

го, лікарі-інтерни, замість написання та монотонного зачитування рефератів самостійно, готують слайдові презентації під час проведення практичних занять.

Минулого року завдяки ректорату ІФНМУ на кафедрі створений планшетний клас, що дає змогу ефективно готувати лікарів-інтернів до інтегрованого ліцензійного іспиту "Крок-3" та лікарів-курсантів ПАЦ, ТУ до проходження проміжної підсумкової атестації.

Кафедра дитячих хвороб ПО укомплектована достатньою науково-методичною базою. Працівниками кафедри постійно публікуються методичні рекомендації, монографії, інформаційні листи щодо різноманітних захворювань дитячого віку, які допомагають курсантам ознайомлюватися із нововведеннями у медицині. Також видано підручник, що допомагає лікарям-інтернам удосконалювати практичні навички з педіатрії.

Окрім того, працівники кафедри постійно залучають лікарів-інтернів до спільної наукової роботи, підсумком якої є публікації наукових матеріалів та виступи на конференціях молодих учених. Таке заохочення позитивно сприяє всебічному розвитку лікаря-педіатра та відкриває перспективи подальшого професійного зростання спеціаліста [1, 5].

Згідно з новим проектом Закону України «Про післядипломну освіту» та рішенням всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Післядипломна освіта та лікарське самоврядування за Європейськими стандартами», що відбулись минулого року в ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет», ПО і надалі буде удосконалюватись. Дані зміни забезпечать формування висококваліфікованого лікаря вузької спеціалізації протягом 10-14 років після закінчення університету, що відпо-

відає світовим стандартам. Найвищим рівнем підготовки лікарів буде навчання в клінічній ординатурі, після закінчення якої лікар може обіймати посаду завідувача відділення в обласній чи університетській лікарні [2, 3].

Висновок

Рівень післядипломного навчання на кафедрі дитячих хвороб ПО ДВНЗ «Івано-Франківський медичний університет» постійно удосконалюється завдяки впровадженню різносторонніх підходів до викладання, застосуванню новітніх технологій, створенню діючої системи безперервного професійного розвитку лікарів тощо. Уведення оновленого законопроекту «Про післядипломну освіту» сприятиме наближенню останньої до Європейських стандартів. А це дозволить покращити якість, обсяг та доступність медичних послуг, а відповідно, і якість життя населення.

Література

1. Вища медична освіта на сучасному етапі / В.В. Лазориниць, М.В. Банчук, О.П. Волосовець [та ін.] // Пробл. сучас. мед. науки та освіти. – 2008. – № 2. – С. 5-7.
2. Матеріали конференції «Післядипломна освіта та лікарське самоврядування за Європейськими стандартами» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tdmu.edu.ua/ukr/news/konf10-11veresnja4.htm>
3. Проект Закону України «Про післядипломну освіту» від 10.06.2014 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/ua/prgvidil/1312/1390288033/1402407744/>
4. Сучасні підходи до післядипломної освіти лікарів-педіатрів / О.П. Волосовець, С.П. Кривопустов, О.Ф. Черній [та ін.] // Тавр. мед.-биол. вестник. – 2010. – Т. 13, № 2 (50). – С. 6-9.
5. Удосконалення якості підготовки лікарів в умовах Болонського процесу / Л.В. Глушко, Н.В. Чаплинська, Н.З. Позур [та ін.] // Мед. освіта. – 2011. – № 4. – С. 41-48.

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПОСЛЕДИПЛОМНОГО ОБРАЗОВАНИЯ ВРАЧЕЙ-ПЕДИАТРОВ

В.Б. Семьянчук

Резюме. Последипломное образование является важной и обязательной составляющей совершенствования профессиональной подготовки врача. Курсы повышения квалификации помогают специалисту ознакомиться с современной информацией о новейших методах диагностики и лечения различных заболеваний. Особенно это актуально в наше время непрерывного роста научных открытий и развития фармацевтической отрасли. На кафедре детских болезней последипломного образования ГВУЗ «Ивано-Франковский медицинский университет» проводится последипломная подготовка врачей в интернатуре, магистратуре, аспирантуре, клинической ординатуре по специальности «Педиатрия» и повышение квалификации врачей-курсантов. Для качественного обучения постоянно внедряются разносторонние подходы к преподаванию с использованием новейших технологий, что способствует непрерывному профессиональному развитию врачей.

Ключевые слова: последипломное образование, врачи, педиатрия.

CURRENT ISSUES AND PROSPECTS FOR IMPROVEMENT OF POSTGRADUATE EDUCATION FOR PEDIATRICIANS

V.B. Semianchuk

Abstract. Postgraduate medical education is an important and necessary component of improving the quality of training and professional development. The Pediatric Refresher Courses provide an opportunity for health care professionals to learn about new methods of diagnostics and treatment of different diseases. It is especially relevant nowadays when significant discoveries in medical science are being made and pharmacy is continuously developing. The Department of Children

Diseases of the Faculty of Postgraduate Medical Education IFNMU offers postgraduate medical training for doctors in internship, master's degree, residency and clinical residency in Pediatrics and further training course. Diverse approaches to teaching by using the latest technologies are being introduced continuously to provide affordable and high-quality postgraduate education. It promotes the continuous professional growth for physicians.

Key words: postgraduate education, doctors, pediatrics

SHEE «National Medical University» (Ivano-Frankivsk)

Рецензент – проф. О.К. Колоскова

Buk. Med. Herald. – 2015. – Vol. 19, № 2 (74). – P. 250-252

Надійшла до редакції 16.02.2015 року

© В.Б. Сем'янчук, 2015

УДК 378.147.227-378.147.34

Г.І. Хребтій

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ, НАПРАВЛЕНІ НА РОЗВИТОК КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Резюме. Серед інноваційних технологій, які активізують навчальний процес, сприяють розвитку клінічного мислення у студентів-медиків, у даний час найбільш часто використовуються: метод ситуаційного аналізу, що полягає в аналізі конкретних ситуацій (ситуаційні задачі, ситуаційні вправи), метод ситуаційного навчання – метод кейсів, метод навчальної дискусії, метод програвання ролей, ігрове проектування. Ви-

щезначені методики, а також метод клінічних рольових ігор активно впроваджуються в практику кафедри внутрішньої медицини, фізичної реабілітації та спортивної медицини Буковинського державного медичного університету.

Ключові слова: клінічне мислення, метод кейсів, метод наукової дискусії, метод навчальної гри.

Соціально-економічні зміни в Україні, процеси, направлені на євроінтеграцію, призвели до необхідності модернізації багатьох соціальних інститутів, і, насамперед, системи освіти, яка безпосередньо пов'язана з економічними процесами через забезпечення підготовки продуктивних сил [3]. Динамічність суспільного розвитку припускає, що професійна діяльність людини не визначена на весь період її кар'єри і передбачає необхідність безперервної освіти, процесу постійного підвищення своєї компетентності, яка, на думку багатьох учених, повинна базуватися на розвитку інтеграційних та аналітичних здібностей людини. Вкрай важливими та актуальними є здатності синтезувати і здійснювати нововведення контекстуального характеру, поповнювати свої знання протягом всього активного життя і адаптуватися до швидких змін у соціальній сфері. Актуальність розвитку даних якостей продиктована особливостями сучасної динаміки суспільного розвитку [3]. Аналіз проблематики розвитку сучасних ринкових відносин в Україні дозволив констатувати значне зростання безробіття; формування нових господарських структур як державних, так і приватних; перепідготовку і переміщення значних мас людей. Відповідно, це тягне за собою зміну вимог до фахівців – професіоналів. На ситуацію у сфері освіти суттєво впливає прискорення темпів розвитку суспільства. У результаті

освітні установи повинні готувати своїх випускників до життя, про яке самі мало що знають. Діти, які прийшли в перший клас у 2004 р. або вступили до вишу у 2006 р. будуть продовжувати свою трудову діяльність приблизно до 2060 року. Яким буде світ у середині XXI століття тяжко собі уявити не тільки шкільним вчителям, а й футурологам. Те ж відбувається і в професійній освіті: коли сьогоднішній першокурсник стане справжнім лікарем, медичні технології зроблять крок настільки далеко вперед, що зажадають від фахівця не стільки готових знань, скільки готовності їх добувати і переробляти.

Кожній моделі управління, кожної освітньої парадигмі відповідають свої дидактичні моделі [5]. Дидактична модель традиційно тлумачиться як сукупність форм, методів і засобів навчання, пов'язаних із досягненням визначених цілей. Традиційна «пізнавальна» парадигма освіти, в основі якої лежить дидактична модель Г. Гербарта, орієнтована на передачу учням та студентам суспільно-історичного досвіду у вигляді соціокультурних норм, що склалися в ході наукового пізнання. Основна задача навчання, як соціального інституту, полягає в забезпеченні психолого-педагогічних умов, що дозволяють перетворювати громадську свідомість в індивідуальну. Для традиційної педагогіки характерний пріоритет учителя над учнем, це педагогіка